

Dosarul nr. 2ra-748/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. M. Frunze)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, I. Cotruță, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

19 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Gheorghe Străisteanu, Natalia Străistean și Iurie Gîndea

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Gheorghe Străisteanu, Nataliei Străistean și Iurie Gîndea împotriva lui Emil Oprea cu privire la constatarea încălcării dreptului de a nu fi suspuși la tratamente degradante și repararea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului de a nu fi suspuși la tratamente degradante

împotriva deciziei din 11 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Gheorghe Străisteanu, Natalia Străistean și Iurie Gîndea și menținută hotărârea din 11 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 5 mai 2020, Gheorghe Străisteanu, Natalia Străistean și Iurie Gîndea au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Emil Oprea cu privire la constatarea încălcării dreptului de a nu fi suspuși la tratamente degradante și repararea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului de a nu fi suspuși la tratamente degradante.

În motivarea acțiunii au invocat că la 23 februarie 2020, ora 13:05, Emil Oprea a intrat cu un câine, fără lesă și botniță, pe teritoriul „Centrului de Agreement” din sect. Buiucani mun. Chișinău str. Calea Ieșilor, parcul „La Izvor” unde reclamantii Gheorghe Străisteanu și Natalia Străistean activau în calitate de administrator, iar Iurie Gîndea în calitate de agent de pază.

La nenumărate observații făcute de ei precum că nu se permite cu câinele pe teritoriul „Centrului de Agreement”, Emil Oprea a devenit foarte agresiv, a început să strige la ei, să îi amenințe cu răfuială fizică, să îi numească cu diferite cuvinte necenzurate, să îi umilească, înjosească în loc public în prezența mai multor

persoane, apoi a aplicat forța fizică în privința Nataliei Straistean, a îmbrâncit-o, a lovit-o peste mâini și față, cauzându-i leziuni corporale ușoare.

Astfel, au fost nevoiți să activeze butonul de alarmă și la fața locului s-au prezentat angajații Serviciului de Pază MAI, apoi ofițerii de poliție din cadrul Inspectoratului de Poliție Buiucani care au stabilit datele persoanei vinovate și au documentat cazul.

La 10 martie 2020, procurorul în Procuratura mun. Chișinău oficiul Buiucani, examinând plângerea în ordinea art. 274 CPP, depusă de dâșii a dispus neînceperea urmăririi penale din lipsa elementelor infracțiunii și a decis tragerea la răspundere contravențională a lui Emil Oprea în baza prevederilor Codului contravențional.

La 31 martie 2020, agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Buiucani, Sergiu Cîrpă a întocmit în privința lui Emil Oprea un proces-verbal cu privire la contravenție și i-a aplicat o amendă în mărime de 1 000 de lei.

Au menționat că Emil Oprea a recunoscut fapta ilegală comisă, însă, a refuzat să repare prejudiciul material și moral cauzat pe care dâșii l-au suportat în rezultatul acțiunilor ilegale comise în privința lor prin supunerea la tratamente degradante, au fost numiți cu diferite cuvinte necenzurate, au fost umiliți, înjosiți în loc public în prezența mai multor persoane, au suferit psihic, manifestate prin sentimentul de anxietate, stres, neliniște, perturbare a vieții, disconfort și retrăire, imposibilitatea savurării modului obișnuit de trai, sentimente de incapacitate de a se bucura în modul cuvenit de garanțiile prescrise de lege, sentimente de frustrare, nedreptate și umilință, nervi, griji, afectare sufletească.

Astfel, suma prejudiciului moral cauzat o estimează în mărime de 20 000 de lei, sumă admisă prin ordonanța irevocabilă a agentului constatator din 31 martie 2020, prin care dâșii au fost recunoscuți în calitate de victime.

La fel, au comunicat reclamanții că au expediat în adresa lui Emil Oprea o somație prin care au solicitat repararea benevolă a prejudiciului material și moral cauzat, însă plicul cu somația a fost restituit de oficiul poștal cu mențiunea „refuzat”, „nereclamat”.

Și-au întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 45, 69, 354 Cod contravențional, art. 15, 20, 24 din Constituția Republicii Moldova, Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, art. 1, 2, 9, 10, 11, 15, 16, 19, 20, 21, 24, 35, 43, 1998, 2019, 2022, 2036, 2037 Cod civil, art. 2, 4, 5, 123 CPC.

Au solicitat admiterea acțiunii, constatarea încălcării dreptului lor de a nu fi supuși la tratamente degradante, încălcare comisă de Emil Oprea, încasarea de la Emil Oprea în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu a sumei în mărime de 5 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante, încasarea de la Emil Oprea în beneficiul Nataliei Straistean a sumei în mărime de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului de a nu fi supusă la tratamente degradante, încasarea de la Emil Oprea în beneficiul lui Iurie Gîndea a sumei în mărime de 5 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante.

Prin hotărârea din 11 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 11 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Gheorghe Străisteanu, Natalia Străistean și Iurie Gîndea și menținută hotărârea primei instanțe.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut că întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție în privința lui Emil Oprea nu acordă dreptul de a pretinde la repararea prejudiciului moral, or obligația de a dovedi faptul cauzării prejudiciului moral (suferințelor psihice sau fizice suportate) o exercită partea vătămată, de aceea în cererea despre compensarea prejudiciului moral aceasta trebuie să indice în ce circumstanțe relevante și în baza căror acțiuni/inacțiuni i-au fost cauzate suferințe morale (psihice) sau fizice, prin ce se manifestă acestea.

Corespunzător, în circumstanțele în care nu a fost demonstrată prin probe concludente încălcarea drepturilor lui Gheorghe Străisteanu, a Nataliei Străistean și a lui Iurie Gîndea de către pârâtul/intimat, cât și suportarea unui prejudiciu moral, instanțele de judecată ierarhic inferioare au ajuns la concluzia de a respinge acțiunea ca neîntemeiată.

La 15 martie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Gheorghe Străisteanu, Natalia Străistean și Iurie Gîndea au declarat recurs împotriva deciziei din 11 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, rejudecarea cauzei în instanța de recurs, casarea deciziei instanței de apel, a hotărârii primei instanțe și admiterea integrală a acțiunii.

În susținerea recursului au invocat că au prezentat instanței de judecată probe incontestabile, care confirmă faptul că le-a fost încălcat dreptul de a nu fi supuși la tratamente degradante, dreptul la respectarea onoarei, demnității și reputației profesionale, fapt confirmat prin încheierea, decizia și procesul-verbal cu privire la contravenție întocmite de agentul constatator în privința lui Emil Oprea, care au devenit irevocabile prin necontestare.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare au fost obligate să aplice direct Constituția Republicii Moldova, Convenția Europeană a Drepturilor Omului, Recomandările CEDO făcute în hotărâri cu situații similare și Recomandările Plenului Curții Supreme de Justiție.

Au remarcat că mărimea prejudiciului moral cauzat și solicitat în speța dată, este cu mult mai mică decât mărimea sumelor oferite de Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în cauze similare decise împotriva Republicii Moldova.

Prin urmare, instanțele de judecată ierarhic inferioare urmau să admită integral suma solicitată, pentru a acorda o satisfacție morală echitabilă.

Totodată, au considerat că hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel nu corespund cerințelor art. 241 alin. (5) CPC.

La fel, instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată și au interpretat în mod eronat legea.

La 9 aprilie 2021, în adresa lui Emil Oprea a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Gheorghe Străisteanu, Natalia Străistean și Iurie Gîndea, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 186).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimatul să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul la 15 martie 2021 împotriva deciziei din 11 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Gheorghe Străisteanu, Natalia Străistean și Iurie Gîndea, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Gheorghe Străisteanu, Natalia Străistean și Iurie Gîndea, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul

normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Gheorghe Străisteanu, Natalia Străistean și Iurie Gîndea urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Gheorghe Străisteanu, Natalia Străistean și Iurie Gîndea.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic